

เทคนิคนักดับเพลิง

ทักษะ 10 วิธี การเอาตัวรอด

SOURCE : WEEKLY FIRE DRILLS : WWW.FIREFIGHTERCLOSECALLS.COM

เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงที่จะได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต นักดับเพลิงจะต้องเรียนรู้และฝึกฝนเทคนิคการเอาตัวรอด โดยพื้นฐานแล้ว นักดับเพลิงทุกคนจะต้องมีทักษะในการตอบโต้สถานการณ์วิกฤต สามารถกำหนดได้ว่า “พื้นที่ใด” หรือ “สถานการณ์ใด” ไม่ควรจะเข้าไป แต่ในระดับที่สูงกว่านั้น นักดับเพลิงจำเป็นต้องมีทักษะในการนำพาตัวเองให้รอดพ้นจาก

สถานการณ์อันตรายที่กำลังเผชิญหน้าอยู่ซึ่งมีด้วยกัน 10 ประการ ได้แก่

1. **สวมใส่ชุดช่วยหายใจ SCBA ให้ได้ภายใน 60 วินาทีหรือน้อยกว่า**

SCBA เป็นอุปกรณ์ช่วยในการเอาตัวรอดในสถานการณ์วิกฤตใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด โดยเป็นอุปกรณ์พื้นฐานที่นักดับเพลิง จะต้องมี ความคุ้นเคย และสามารถใช้งานได้อย่างคล่อง

แคล้ว ทักษะการสวมใส่อุปกรณ์ SCBA ที่หน่วยดับเพลิงส่วนใหญ่ในสหรัฐอเมริกาต้องการ คือ 60 วินาทีหรือน้อยกว่าในการสวมใส่และตรวจสอบความพร้อมเรียบร้อยของอุปกรณ์ทุกชิ้น

2. **กดปุ่มทำงาน/ตั้งอุปกรณ์เตือนภัยส่วนบุคคล (PASS)**

อุปกรณ์เตือนภัยส่วนบุคคล (PASS) มีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับนักดับเพลิง

ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่อันตราย เพราะเมื่อเกิดปัญหาหรือหมดสติ อุปกรณ์จะส่งสัญญาณเสียง ไฟกระพริบ หรือเชื่อมต่อกับระบบสื่อสาร ทำให้หน่วยสนับสนุนเคลื่อนที่เร็ว (RIT) เข้าไปช่วยเหลือได้อย่างทันที่

นักดับเพลิงจะต้องแน่ใจว่า ได้กดปุ่มให้อุปกรณ์ PASS ทำงาน และตั้งให้สามารถเชื่อมต่อกับสัญญาณวิทยุได้ด้วย

3. **ตรวจสอบความพร้อมของ SCBA**

ทำตามคำแนะนำของผู้ผลิต ตรวจสอบ

ตั้งแต่หน้ากากไปจนถึงตัวควบคุมความดันที่หน้าอากาศทั้งความดันต่ำและความดันสูง ต้องมั่นใจไม่มีส่วนใดชำรุด วาล์วถึงอากาศดูให้เรียบร้อยก่อนปรับตัวควบคุมความดัน ลองปล่อยอากาศผ่านท่อเพื่อทดสอบความพร้อมของระบบ ปรับตัวควบคุมความดันไปยังตำแหน่งเดิมที่เคยใช้พร้อมดึงตัวครอบปิดให้มิดชิด

4. สวมใส่ SCBA ในที่คับขัน

นักดับเพลิงจะต้องมีทักษะในการสวมใส่และการถอดอุปกรณ์ SCBA ในสถานการณ์ที่มีสิ่งกีดขวางความเคลื่อนไหวของร่างกายหรือในที่คับขันต่างๆ โดยจะต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ทั้งนี้ ควรจะเป็นการฝึกการถอดถึง/ท่อแล้วประกอบใหม่ขณะที่ยังคงสวมหน้ากากอยู่

5. หายใจจากแหล่งจ่ายอากาศอื่นเมื่อของตัวเองหมดหรือขัดข้อง

ในการใช้งานอุปกรณ์ SCBA อาจเกิดปัญหาเรื่องการจ่ายอากาศ ถึงของตัวเองอาจขัดข้องหรืออากาศหมด นักดับเพลิงต้องฝึกทักษะการแก้ปัญหานี้โดยการต่อท่ออากาศเข้ากับของเพื่อนนักดับเพลิง จากถึงขณะมีการเติมอากาศหรือแม้จากถึงสำรองที่ไม่สมบูรณ์ ต้องระลึกไว้เสมอว่า การพึ่งพาแหล่งอากาศอื่นซึ่งไม่ใช่ถึง

ของตัวเองจะต้องทำอย่างรวดเร็วโดยอาศัยความชำนาญสูง และหากไม่ใช่ถึงอากาศที่พร้อมจะจ่ายอากาศเพื่อให้ทำงานต่อไปได้ การหายใจ

จากถึงอากาศอื่น ควรจะเป็นเพื่อการหนีออกมาจากพื้นที่อันตรายร้ายแรงเท่านั้น

6. ฝ่าวงล้อมลวดหนาม/สายไฟ

บ่อยครั้ง นักดับเพลิงที่สวมใส่ SCBA ต้องตกอยู่ในวงล้อมของลวดหนามหรือสายไฟจนไม่สามารถเคลื่อนไหวต่อไปได้ นักดับเพลิงจะต้องฝึกทักษะเอาตัวรอดจากสถานการณ์ในลักษณะเช่นนี้ เช่น ตัดลวดหนามเป็นช่องแล้วลอดออกไป และในกรณีจำเป็น จะต้องถอดถึงอากาศออกเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการหนี นักดับเพลิงต้องฝึกกลั่นลมหายใจ (ใช้เทคนิคของนักว่ายน้ำ) จนกว่าจะพ้นจากวงล้อมลวดหนามหรือสายไฟแล้วเปลี่ยนไปใช้ถังใหม่

7. ปฏิบัติตามขั้นตอน MAYDAY

นักดับเพลิงต้องฝึกทักษะการปฏิบัติตามขั้นตอน MAYDAY หรือการขอความช่วยเหลือเร่งด่วนผ่านทางวิทยุสื่อสารสองทาง เมื่อพบว่าตัวเอง

หลงทาง ติดกับ ระบุตำแหน่งแน่นอนไม่ได้ ฯลฯ ทั้งนี้ ในขั้นตอน MAYDAY ผู้ส่งสัญญาณวิทยุขอความช่วยเหลือ ต้องระบุหน่วยต้นสังกัด หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สถานการณ์ขณะนั้น สิ่งที่ต้องการให้ช่วยเหลือ หรืออื่นๆ ตามความเป็นจริง

8. เงื่อนเชือกกุญแจมือ

เงื่อนกุญแจมือ (Handcuff Knot) เป็นเงื่อนพื้นฐานใช้ในการหนีภัย/กู้ภัย ลักษณะเหมือนกุญแจมือสอดเข้าไปที่ข้อมือของผู้ต้องการความช่วยเหลือ แล้วให้เพื่อนร่วมงานดึงขึ้นมาจากข้างล่าง นักดับเพลิงต้องฝึกทักษะการผูกเงื่อนชนิดนี้ ทั้งจากตัวเชือก ปลายเชือก หรือเชือกหลายๆ เส้น เงื่อนกุญแจมืองดักกล่าวเป็นเงื่อนบังคับชนิดหนึ่งสำหรับการกู้ภัยตามมาตรฐาน NFPA 1410 (ลงรายละเอียดไปแล้วในฉบับที่ 73)

9. เจาะผนังเพื่อหนีออกมา

หน่วยดับเพลิงบางแห่งวางแผนรูควว้อย่างเดียว คิดว่าต้องดับไฟให้ได้ก่อนจะกลับออกมาอย่างผู้พิชิต แต่ความเป็นจริงแล้ว มนุษย์ไม่อาจเอาชนะไฟได้ในทุกกรณี สถานการณ์ที่เห็นว่ามีไม่ปลอดภัยอีกต่อไปที่จะเผชิญหน้ากับอัคคีภัย นักดับเพลิงต้องรีบหนีออกมาก่อนจะบาดเจ็บหรือล้มตาย เทคนิคที่นักดับเพลิงอเมริกันใช้กันก็คือ เจาะผนังห้องเป็นรูพอให้คนรอดได้ จากนั้นก็รีบหนีออกมาผ่านรูหรือช่องดังกล่าว นักดับเพลิงต้องฝึกทักษะการเจาะกำแพงเพื่อใช้เป็นทางหนีให้พ้นอันตราย โดยจะมีการเคลียร์พื้นที่ก่อนใช้เครื่องมือหรืออะไรก็ตาม ทำการเจาะหรือทุบ

10. เทคนิคเอาตัวรอดเฉพาะตัว

นักดับเพลิงจะต้องฝึกการเอาตัวรอดจาก

สถานการณ์ที่เป็นความเป็นตาย โดยใช้เทคนิคพื้นฐานที่เป็นความสามารถเฉพาะตัว เช่น การปีนหน้าต่าง การโรยตัวลงมาจากหลังคาหรือที่สูงลักษณะต่างๆ การหลบเข้าที่กำบัง ฯลฯ ครูฝึกต้องสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้ นักดับเพลิงฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ เพราะไม่วันใดก็วันหนึ่งจะต้องได้ใช้อย่างแน่นอน

นักดับเพลิงถ้าปีนหน้าต่างหรือไต่หลังคาไม่ได้ ก็น่าเป็นห่วงว่าจะเอาตัวไม่รอดเมื่อติดอยู่ในอาคารที่ไฟลุกลามทั้งหลัง

ข้อควรจำ ทักษะการเอาตัวรอดทั้ง 10 วิธีดังกล่าวข้างต้น กุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จก็คือ ร่างกายต้องแข็งแรง ทนทาน จิตใจต้องกล้าแกร่ง ไหวพริบปฏิภาณดีเยี่ยม เหนือสิ่งอื่นใด จะต้องมีความมุ่งมั่นจะเป็น “นักสู้ไฟ” มืออาชีพที่สามารถรักษาชีวิตของตัวเองเอาไว้ได้จากสถานการณ์เลวร้ายที่สุด

ขอให้ระลึกไว้ “นักดับเพลิงผู้ล่วงลับไป เหลือไว้เป็นความทรงจำ นักดับเพลิงยังมีลมหายใจอยู่เท่านั้น จะเป็นผู้รับใช้สังคมต่อไป”